REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șase lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 13. **Brașov, Joi 18 (31) Ianuarie.** 1907.

Trebue s'o pățească....

Am avut dreptate, când am dis că prin rezolvarea într'un fel a afacerei Polonyi, care a făcut atâta zarvă în țară și în străinătate, încă criza nu va fi delăturată, căci rădăcina relelor ce au produs'o este mult mai afundă.

Incă ministrul de justiție nu a demisionat formal și eată că au și izbucnit neînțelegerile în sînul partidului independist, în care Polonyi își are aderenții săi personali, reprezentanți ai moravurilor timpului, al căruia erou este el.

Francisc Kossuth, când a audit pe prietenul și fostul colaborator al ministrului de justiție Varady, care s'a dus la el în deputație cu alți vr'o 15 deputați independiști, dicând, că au venit să protesteze în contra delăturărei lui Polonyi, că nu vor suferi ca un ministru independist să fie răsturnat de ministrul unui alt partid, cum e contele Andrassy — a rămas încremenit și câtva timp l'a privit ca amuțit.

— „Ce?“, strigă în urmă Kossuth plin de indignare, „voiți să incendiați țara întreagă din cauza lui Polonyi? Voiți să răsturnați pacea din pricina lui?“

Amicii și aderenții lui Polonyi nu se gândesc la complicațiunile ce le-ar aduce cu sine realizarea planului lor. Susțiind pe Polonyi și partidul independist votându-i încredere, ei vor să provoace demisiunea lui Andrassy și spargerea coaliției, ca apoi să se constitue un cabinet independist cu Wekerle, în care să fie membru și Polonyi.

Nu-i mirare deci că lui Kossuth în fața acestui plan i-s'a sculat părul în cap, gândidu-se la consecențe. El n'a știut deci ce să le mai spună alta, decât că acum e prea târziu, căci Polonyi și-a dat demisiunea și afacerea e rezolvată.

Cea mai mare consternare a produs'o însă între independiștii mai serioși și mai așezați răspunsul, ce l'a dat Polonyi prietinilor săi după-ce aceștia i-au comunicat cuvintele lui Kossuth că Polonyi și-a dat dimisiunea. Polonyi a negat simplu, că și-ar fi dat deja demisiunea și astfel a dat de minciună pe șeful partidului. Din cauza aceasta s'a produs o contra-acțiune în sânul partidului independist cu scop de a paraliza uneltirile amicilor lui Polonyi și de a da satisfacțiune lui Kossuth, pe care Polonyi a încercat a'l dezavua.

Cine poate ști astădi ce urmări vor avea toate aceste porniri? A avut dreptate Dr. Mihail Polit, când în ședința de eri a camerei, vorbind și de afacerea Polonyi, a arătat deosebirea cea mare ce există între criza ministerială de adi și crizele de mai nainte și când a constatat, că caracterul crizei de față este scandalul și că influința ei stricăcioasă se resimte în toată țeara.

Cu drept i-a imputat Polit lui Polonyi — pe care dice, il cunoaște de douădeci și cinci de ani, de pe când figura ca democrat și când încă nu se credea că poate s'ajungă un om așa de faimos — că el, care a mărturisit principii democratice, a fost în stare ca ministru să perzecute pressa naționalităților într'un chip cum nu s'a mai pomenit nici sub Tisza, nici sub alt guvern unguresc.

Bine a accentuat Polit ca apariține trista a curentului șovinist, că chiar și adversarii de adi ai lui Polonyi consideră prigonirea diarelor naționaliste din parte-i de un merit al lui. Tot așa de bine a nimerit'o când a dis, că rănile cele grave nu se pot lecui cu plastru, ci pretind cură radicală și când a arătat că-i neapărată trebuință ca cura radicală să se estindă și asupra periferiilor, fiind-că acolo la periferii este patria adevărată a „ștreberilor“.

Ceea ce se întâmplă aici în centru, dise Polit, e lucru de toate dilele la periferii. Acolo nu poate să iasă nimic la lumina dilei despre care nu s'ar dice, că interesul statului maghiar față cu naționalitățile pretinde ca toate aceste lucrurĭ să se întâmple.

Deputatul naționalist sârb a lovit cu aceste cuvinte cuiul în cap. Dar ce folos? Cuvintele lui n'au produs decât mișcare reprobătoare și sgomot, iar prietinii și discipulii lui Polonyi l'au întrerupt dicând, că încă nu sunt așa de șoviniști cum ar trebui.

Este fără îndoială o legătură strânsă între curentul șovinist și între imoralitatea ce bântue adi în tabăra combatanților acestui curent.

Cu ei însă nu se poate vorbi o vorbă cu minte, ci merg și vor merge după capul lor, cum au făcut'o întotdeauna, și poate e mai bine așa decât dacă ș'ar da silință zadarnică să vrea să fie drepți, echitabili și în toate privințele cinstiți.

Trebue s'o pățească! Așa stă scris în stele.

In jurul demisiunei lui Polonyi.

Pe astăzi, Miercuri, la oarele 6 este convocată o întrunire a partidului independist. »In această întrunire, scrie »Bud. Hirl.«, ministrul de justiție Polonyi va anunța demisiunea sa și e probabil, că partidul va vota ministrului încredere pentru atitudinea sa politică și pentru reformele sale pe terenul justiției.«

Tot »Budapesti Hirlap« scrie în numărul său de astăzi, că demisiunea lui Polonyi e fapt împlinit, și ea a fost anunțată de Wekerle și Maj. Sale. Dar ea are un cusur și anume: Demisiunea s'a făcut până acuma numai verbal, *însă nu și în scris.* Dar și aceasta, zice acelaș organ, sperăm, că va urma în 2—3 zile.

Se vede, că Polonyi se desparte greu de putere.

*

Oastea deputaților independiști nu a căzut de acord nici în ce privește modalitatea, cum să se despartă de Polonyi. S'a propus adecă, ca Polonyi să anunțe dietei demisiunea sa și apoi să se ridice din fiecare partid al coaliției câte un orator, care să dea expresiune sentimentelor de simpatie și stimă față de Polonyi. Cu un cuvânt să se facă lui Polonyi ovațiuni. O parte din deputații independiști țin însă de periculos faptul, ca partidul să se identifice cu afacerea Polonyi și sfătuesc pe semenii lor să încunjure manifestările de simpatie și stimă. In jurul acestei afaceri s'au ținut alaltăeri consfătuiri între miniștrii Wekerle și Kossuth, Andrassy, Darany și Zichy, care a sosit din Viena la Budapesta. Dar miniștrii n'au putut cădea de acord.

Ca urmași a lui Polonyi sunt luați în combinațiune *Hollo* și *Günther*. Cei cari sprijinesc pe Hollo, fac aceasta în urma unei declarațiuni a acestuia, că nu acceptează două puncte din programul lui Polonyi, și anume proiectele de lege privitor la reglementarea pressei și a bursei. Prin urmare venirea la putere a lui Hollo ar însemna o schimbare a politicei profesate de Polonyi. Sub Günther însă acest program n'ar suferi schimbări. Ca secretari de stat la ministeriul de justiție sunt luați în vedere deputații G. *Issekutz* și *Soma Visontai*, candidatul lui Kossuth.

*

Eri a fost primită în audiență de Kossuth o delegațiune a partidului independist sub conducerea dep. Várady, care a zis între altele, că el și soții săi consideră de curios faptul, că partidul independist constrânge pe un membru independist al cabinetului (Polonyi) să demisioneze pe singurul motiv, că aceasta o dorește un ministru, aparținător unui alt partid, adecă Andrassy. Kossuth a fost foarte neplăcut atins de pretenziunile deputațiunei, și în răspunsul, ce l'a dat lui Várady, a zis că delegații nu fac un serviciu bun lui Polonyi, complicând situația, deoarece însuși Polonyi a recunoscut, că trebue să se retragă din guvern. La observările deputaților, că — dacă Polonyi ar rămânea ministru și prin urmare ar eși din cabinet Andrassy — *s'ar putea constitui un guvern 48-ist* cu Wekerle, Kossuth să se fi răstit către deputați, exclamând:

»Nu vă înțeleg! Voiți de dragul lui Polonyi să aruncați în flacări întreaga țeară! Voiți să nimiciți coaliția! Eu nu mă pot identifica cu planul vostru și mă voi pune îndată în conțelegere cu Apponyi! Polonyi a demisionat și eu aceasta afacerea s'a încheiat.«

Aflând Polonyi de cele zise de Kossuth, a declarat, *că nu e adevărat că a demisionat.* Declarațiunea aceasta a produs mare zarvă în partidul independist și s'a luat hotărârea, că, dacă Polonyi nu se va retrage din guvern până astăzi, *să fie în public timbrat, așa după cum i-se cuvine.*

Andrassy dealtă parte a declarat eri în culoarele dietei de repețite ori, că el va rămânea în cabinet numai în casul, când Polonyi se va retrage.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din farmecele Italiei.

I.

Capri — Grotta azzurra.

De mult auzisem despre o peșteră de asupra apei, care pentru coloarea albastră, ca aurul, ce o luminează, se chiamă în italienește »*Grotta azzurra*«. Cetisem cum străluce în albastru, că înăuntrul ei te afli ca într'un castel din tainele povestei.

Și astăzĭ o voi vedea cu ochii mei.. câtă mângăere și mândrie în mine, care mereu uitam unde sunt... nu-mĭ credeam ochilor. Visam mai mult...

Da, eram în vis, căcĭ mi-se împlinise, ce de mult doriam, să văd frumoasa Italie să pot privi cu ochii mei la leagănul, care a crescut și a înălțat la mărirea lumii poporul roman, a cărui glorie a pus sămânță deșteptării sufleteștĭ și desăvârșirii neamurilor de azĭ ale Europei.

Azi ne sculărăm cu gândul de a ne avânta peste valurile golfului Napoli către insula Capri, ce să zărește în zorĭ de zi și în amurg de sară, strălucind în acelaș farmec la marginea câmpului luciu al mării schimbăcioase în voia și năcazul ei: liniștită acum și spumegândă apoi în furia vremii.

In portul *Santa Lucia*, în iubitul port, ne adunarăm și ne pregătiam de îmbarcare. Numele lui îl poartă cununa cântecelor naționale italiene, cântecul vestit napolitan, care te îmbărbătează la îmfruntarea valurilor, la bărbăție, la iubire de neam și de țară, doina duioasă în melodia ei: »Santa Lucia«.

Corabia de foc ne aștepta nu departe de țărm. Ne coborâm câte opt până în zece în bărcile de lângă mal și pentru 20 de centime ne duc până la vapor. Mergeam cam încet. Luntrile se încărcau una după alta și trebui mult timp până puturăm ajunge cu toții la vapor.

Vremea era bună, dar o negură în spre Vezuviu tot mai deasă acoperea mai întreagă Neapolea și o bună parte de mare. Era cenușa, ce se lăsa peste acele locurĭ, cenușa, care ieșea în norĭ groșĭ din gura Vezuviului, urmare a groaznicei fierberĭ dinăuntrul pământului, care neavând loc destul, și-a răzbunat răsuflând prin gura de veacurĭ deschisă a muntelui îngrozitor.

Pe vapor ne aflam destui. Era o frumoasă societate de oaspețĭ curioșĭ mai din toate țările Europii: multe familii, multe părechĭ tinere în luna de miere, destui și singurĭ. Intr'o familie din Franța era o domnișoară tânără, foarte drăguță și veselă, în ochii căreia studenții noștri, soții mei de călătorie, nu s'au sfiit a arunca privirile lor admiratoare. O mai întâlniră în Neapole, ear peste câte-va zile si în poetica Florenză, în galeriile palatului *degli Uffizii.* Erau și alte figurĭ plăcute, carĭ făceau mai interesantă societatea.

E o plăcere foarte mare a putea fi în astfel de escursiuni pe vapor, în muzee, în restauranturi, în tren. Te distrează multele feluri și năravuri ale călătorilor de toate neamurile. In ce parte te întorci, auzi altă limbă.

Auzii ici colo și limba maghiară. In Roma am locuit împreună în ospițiul Santa Marta cu aproape două sute de călători Unguri, veniți cu toții în societate. Aveau pe piept colorile naționale maghiare, care sunt aceleași cu colorile »bandierei« italienești și umblau mândrii cu el prin oraș.

In societatea aceea frumoasă de pe vapor avurăm noi, cei 42 de călători români, norocul să facem calea de trei ceasuri până la Capri și îndărăt. Am așteptat mult până la plecare, dar petrecere am avut, așa că nu ni-am perdut răbdarea.

Priveam cu plăcere la un biet de om, care înota în marea rece și se ruga de noi să-i aruncăm bani în apă, ca să-i scoată și să fie ai lui. Și noi îi aruncam. Eu i-am aruncat două piese de câte 20 centime, pe cari iute le-a scos din fundul mării și le-a băgat în gură.

Bucile-i erau umflate, de bani, de câte 5, 10, 20 centime, căci monedele de valoare mai mică nu se întrebuințează, ca și în România. Ba erau și lire de aur printre ei, ce le aruncau bogătanii, de cari erau destui pe vapor.

Omul înota mereu și părea, că nu se mai ostenește. Știa și o măestrie. — cum înota își pleca fața în apă și mișcând cu capul în dreapta și'n stânga, striga în apă și făcea o larmă curioasă, care atrăgea atențiunea tuturor. Dacă vedea, că pe o parte a vaporului nu mai mergea treaba, trecea în înot pe sub el și eșia ca prin minune pe cealaltă parte sbierând ca înainte, în apă, cât îl lua gura.

Asta era câștigul bietului om. Și era un câștig destul de bun, dar printr'o muncă cam grea, căci nu e ușor bunăoară să înoți atâta timp și apoi mereu să te lași

Ministrul Polonyi a înaintat eri preşedintelui tribunalului Leo Zsitvay *acuza contra lui Lengyel Zoltan* pentru 6 casuri de calomnie şi violare a secretului epistolar.

Pregătirele pentru balotagele din Germania. Din Berlin se anunţă, că în diverse circumscripţii electorale liberalii s'au unit cu conservatorii în contra socialiştilor. Social-democraţii au luat şi ei demersurile necesare. Toate rezervele vor trebui utilizate pentru a mijloci victoria în circumscripţiile, în cari socialiştii au şanse de reuşită. Acolo însă unde socialiştii nu au şanse de reuşită vor acorda, voturile candidaţilor partizani ai drepturilor poporului.

Situaţia în Bulgaria. Din zi în zi situaţia se agravează. Guvernul cu toate măsurile luate, nu poate să aplaneze conflictul. Ziarul ţancovist »Den« publică un articol foarte vehement la adresa Coroanei. El invită pe toţi oamenii politici să-şi facă datoria faţă de ţară şi să atragă atenţiunea principelui asupra situaţiei căreia se expune, neţinând seamă de voinţa poporului. Dacă şefii vor face acest lucru şi prinţul nu va lua lucrurile în serios, atunci, termină ziarul, »împlinească-se voia soartei.«

O telegramă din Belgrad anunţă că meetingul studenţilor sârbi contra închiderei universităţii din Bulgaria a adoptat o moţiune, prin care condamnă regimul personal al prinţului Ferdinand şi atitudinea violentă a guvernului bulgar, exprimând simpatii colegilor lor din Bulgaria.

Relaţiunile între Turcia şi Bulgaria devin din ce în ce mai încordate. După o ştire sosită din Constantinopole, ministrul marinei din Turcia a interzis trecerea prin Dardanele a unui torpilor bulgar, acum construit în Creuzot, şi care trebuia să între în Marea Neagră.

Incetarea vechiului „Reichsrath.“

Alaltăeri, în 28 l. c., vechiul parlament austriac, ales după curii, şi-a încheiat pentru totdeauna activitatea sa. De acum începe periodul nouelor alegeri. Aceste alegeri, făcute pe baza largă a votului universal, democratic, vor aduce cu sine însemnate schimbări. Mai multe sute de deputaţi cari au aparţinut până acuma parlamentului nu se vor mai reîntoarce poate nici-odată în sala de şedinţe. Deja faptul că curiile marilor proprietari şi a camerelor comerciale fură dalăturate, va aduce cu sine o schimbare a personalului parlamentar la mult decât o sută de membrii, — zice »N. fr. Presse« — deoarece numai puţin deputaţi din aceste curii îşi vor putea câştiga mandate de ale votului universal. La aceasta se va mai adauge, că mulţi membri mai vechi ai parlamentului, nu vor mai fi realeşi. In fine vor fi în viitor cu 91 deputaţi mai mulţi în cameră. Astfel nu e esagerat dacă vom admite că în viitorul Recihsrath vre-o trei sute dintre deputaţi vor fi oameni noi, cari încă n'au făcut şcoală parlamentară, iar reprezentanţii vechilor tradiţiuni ale Reichsrathului dualist vor fi de sigur în minoritate.

Camera viitoare, după toate prevederile omeneşti, şi după cât se poate cunoaşte de pe acuma, va fi — zice »N. fr. Presse« — *a partidului creştin-social şi a Slavilor.* Partidul liberal şi partidul clerical-episcopesc, cari au jucat rolul principal în cei 50 de ani trecuţi, vor fi nimicite. Prinţul Alois Liechtenstein a dat la o parte pe episcopi politiceşte şi în viitor vor sta în fruntea blocului clerical conducătorii partidului creştin social, care a cucerit şi Viena şi pe care partid răzimându-se biserica catolică va esercita o mare putere în viitorul parlament.

Incât pentru Germanii Austriei, numita foaie vede viitorul lor într'o coloare posomorâtă, căci zice, nouă pericole îi ameninţă şi deja de pe acuma se simte poziţia lor ca minoritate în viitorul parlament. Blocului clerical nu-i stă faţă 'n faţă blocul deputaţilor germani naţionali. Izolate, fie-care pentru sine, întră aceste partide germane în lupta electorală. La pragul votului universal pândeşte cea mai mare grije a poporului german din Austria pentru poziţia, ba pentru existenţa lui naţională. —

*

Preşedintele camerei deputaţilor contele *Vetter* a făcut între altele în discursul său de încheiere următoarea constatare interesantă:

»Nici-odată iniţiativa parlamentară n'a fost pe departe măcar aşa de fructiferă ca în cei şease ani din urmă. 600 moţiuni de urgenţă (Dringlichkeitsantraege) s'au făcut (Mare ilaritate); 1600 de propuneri de sine stătătoare şi peste 11,000 de interpelaţiuni (înoită ilaritate) în acest din urmă period de sesiune parlamentară, mai multe decât în toţi 40 de ani ai regimului parlamentar...«

Augmentarea listei civile a regelui Serbiei. Primul-ministru sârb Paşici are intenţiunea de a prezenta Skupcinei un proiect de lege pentru mărirea listei civile a regelui dela 120 mii fr. la 300 mii, aceasta pentru motivul că prinţul necesitează apanagii. Toate partidele opoziţioniste se vor ridica în potriva acestui proiect.

Evacuarea Manciuriei. Guvernul rusesc a hotărît să nu aştepte data fixată (15 Aprilie) pentru acordul cu Japonia în ce priveşte evacuarea Manciuriei de trupele ruseşti. Guvernul a hotărît să evacueze imediat teritoriile. Pentru aceasta s'au luat măsuri riguroase şi se crede că evacuarea va fi în curând terminată. Guvernul japonez şi cel al Chinei au primit o notificare a acestei deciziuni, prin reprezentanţii Rusiei din Peking şi Tokio.

Mandatul dela Bocşa.

In fruntea ziarului »Drapelul«, ce ne soseşte, d-l Dr. V. *Branisce*, candidatul partidului naţional român în cercul Bocsei, publică un cuvânt adresat alegătorilor dietali din cercul amintit.

»... . Întâiul meu cuvânt — zice între altele d-l Dr. V. *Branisce* — către voi, iubiţi fraţi alegători din cercul Bocşei, înainte de a veni încă în cerc şi înainte de a vă spune amănuntele credinţei mele politice, este să vă feriţi de toţi cei-ce vor căuta să necinstească dreptul vostru, oricine ar fi acela. Nu vă lăsati nici înşelaţi, nici cumpăraţi şi nici înfricaţi. Nu vă vindeţi votul pe bani şi beutură, nu vă schimbaţi voinţa dreaptă pentru făgăduieli ascunse. Nu vă lăsaţi prinşi în mreaja celui necurat, căci ştiut este că banul este ochiul dracului. Fiţi bărbaţi! Staţi cu frunte ridicată şi cu suflet drept şi daţi-vă votul după cum inima vă doreşte. Dreptul de alegere este cel mai sfânt drept al cetăţeanului şi păcătueşte greu acela, care nu votează după cum îl trage inima, ci se lasă momit sau cumpărat. Păcătueşte greu înaintea oamenilor şi a lui Dumnezeu! Nu vă fie frică de nime, numai de conştiinţa voastră, care vă va judeca după cum veţi face. Nici jandar, nici slujbaş şi nici altul nu vă poate sili să vă călcaţi pe inimă, ci toţi după lege trebue să păzească ca voi să vă daţi votul după dreptate, aşa cum vă spune gândul curat şi inima neprihănită de patimi şi slăbiciuni...«

*

La adunarea de candidare, ţinută Sâmbătă în Bocşa, au luat parte pe lângă fruntaşii cercului şi deputaţii C. Brediceanu, Dr. St. Petrovici şi Dr. A. Vlad.

Ştirea lansată de foile din Budapesta, că terminul alegerei e fixat deja pe ziua de 25 Februarie, nu se confirmă. In înţelesul legei, terminul alegerii are să-l stabilească comitetul central comitatens, care se va întruni d'abia Sâmbătă. Amăsurat legii, terminul alegerii trebue publicat cu cel puţin 8 zile mai 'nainte, prin urmare cel mai apropiat termin poate fi Luni în 11 Februarie. Alegătorii din cercul Bocşei trebue să fie prin urmare pregătiţi şi pentru cel mai scurt termin, cât şi pentru cel mai îndepărtat.

Germania şi confesionalismul.

Profesorul de teologie protestantă la universitatea din Berlin, **Harnack**, despre care s'a zis că e designat de viitor ministru de culte, a ţinut, din incidentul zilei naşterei Impăratului, la universitate un discurs festiv, în care a pledat pentru pacea între confesiuni. El zise între altele:

»O cauză principală a neunirei noastre este *chestiunea confesională.* Noi Germanii suntem încă înglodaţi în confesionalism, pe când alte popoare l'au delăturat sau au ştiut să-l elimineze din viaţa politică.

»Noi n'avem o criză acută ca Franţa, ci una cronică. Aproape în toate chestiunile culturale, poporul e împărţit în două tabere şi ideile noastre de desvoltare se lovesc pretutindeni de gardurile şi zidurile confesiunei. *Toate manifestaţiunile noastre de viaţă dau de piedeci confesionale* şi situaţia se agravează încă prin aceea, că una din partide îşi primeşte direcţia din afară (Roma). Chiar şi dacă printr'asta am rămânea scutiţi de chestiunea ţărilor romane: »biserică sau ateism«, câştigul este prea scump cumpărat.

»Omului îi vine aproape a crede, că această discordie între catolici şi protestanţi trebue să dureze vecinic. Orice speranţă de apropiare e considerată de utopie. Dar o astfel de respingere este o anemie teologică. Unitatea e încă totuşi fundamentul bisericei creştine, şi multe cauze ale desbinărei sunt azi învechite. *Problema religiunei şi a ştiinţei este de a pregăti calea pentru o atenuare* (îmblânzire) *a contrastelor.*

»Cu neputinţă nu e aceasta, căci calviniştii şi luteranii s'au combătut odinioară cu mult mai tare, decât azi evangelicii şi catolicii şi astăzi am uitat acele lupte. In secolul al 18-lea a domnit o toleranţă mult mai mare între ambele biserici creştine, preoţii lor se înlocuiau reciproc în oficiul lor. Numai secolul al XIX-lea a înăsprit din nou contrastele confesionale. Dar un traiu pacinic unul lângă altul, cum este cu putinţă în căsătoriile mixte şi în societate, ar trebui să se poată ajunge şi în viaţa publică.«

Societatea pentru fond de teatru român şi d-l Z. Bârsan.

— Lămuriri. —

(Fine.)

Aşa s'a desvoltat afacerea demisiunei d-lui Z. Bârsan. In tot timpul cât a stat în raport cu comitetul, nu cred să fi observat vr'odată d-l B., că i-s'ar fi făcut vr'o neplăcere. Comitetul în conştiinţa, că are de lucru cu o personalitate de artist a căutat a-l mulţămi în toate privinţele. Nu strică să se ilustreze afirmaţia aceasta cu câteva date. I-s'a votat bursa în şedinţa comitetului din 14/VII şi 27/VIII 1903, în suma de 1500 cor., plus 250 cor. spese de drum, cu hotărârea să meargă la Berlin spre a face studii. Ajuns în Viena d-l Bârsan se hotăreşte să stea aici până la Crăciun. Arătând aceasta a cerut totde-odată ca comitetul să-i voteze pe 3 luni, cât stă în Viena, câte 30 cor. »taxă de curs«; i-s'a votat. Ajuns în Berlin cere 50 cor., adaos lunar la bursa pentru teatru, ce asemenea i-s'a votat »cu aceea, ca să ne scrie din când în când dări de seamă şi impresiile dobândite în teatrele ce cercetează«. Vara după-ce s'a reîntors ne-a scris un raport despre ce a făcut în Viena şi Berlin, care s'a luat spre ştiinţă fără nici o observare, cu toate că nu scrisese comitetului nici o dare de seamă, conform hotărârei de sus.

*

Greutăţile au urmat în anul al doilea şi probabil de acestea se vor fi asociat şi eventualele nemulţămiri ale d-lui Bârsan.

Comitetul în raportul său general către adunarea din Brad aminteşte, »că a trimis pe d-l Bârsan, *care făcuse deja dovada eclatantă a talentului său artistic, în streinătate*, spre a se perfecţiona în predarea artei dramatice. D-l Bârsan a petrecut până la Crăciun în Viena şi după aceea la Berlin«. La raportul comitetului s'a alăturat şi raportul d-lui Z. Bârsan. Comisiunea însărcinată cu cenzurarea raportului general al comitetului nu s'a mulţămit cu acludarea numai a scrisoarei d-lui Bârsan, ci a cerut atestat oficios despre ceea-ce a studiat d-l Bârsan cât a stat în streinătate. Asemenea atestat nu s'a putut arăta neavându-l. In urma aceasta la propunerea acelei comisiuni, adunarea generală — nu comitetul — în şedinţa din 29 August 1904 p. VII lit. 5 ţinută în Brad, a enunţat următorul conclus:

„*Bursierii societăţii se îndatorează a prezenta la finea fiecărui an atestate despre cursurile şi studiile făcute*“.

Concluzul acesta dă o îndrumare pentru bursieri, **dar totdeodată şi pentru comitetul societăţii.** Inainte de toate comitetul era nevoit să ţină cont de acest concluz.

D-l Bârsan de fapt nu făcuse în anul 1903/4 nici un curs la vre-o şcoală specială, nici în Viena, nici în Berlin. Comitetul altcum, când a votat bursa, era de credinţă, că d-l B. va putea urma la vre-o şcoală. In ce priveşte Viena, comitetul nu luase nici o dispoziţie, căci până în 12 Nov. nu avea cunoştinţă de hotărârea d-lui Bârsan de a sta şi la Viena. Pentru Berlin însă comitetul a avut asigurat ajutorul preţios al d-lui Dr. Pohl, unul dintre cei mai distinşi actori dramatici, preşedintele Asociaţiei actorilor din Berlin. La domnul Dr. Pohl s'a şi prezentat d-l Bârsan, ca să-i dee îndrumările necesare. D-l Dr. Pohl şi-a şi oferit sprijinul său şi prin intrevenirea d-sale a primit întrare liberă în mai multe teatre din Berlin. La şcoala publică, ni-s'a spus, nu se putea înscrie d-l B. fiind şi prea târziu şi *neştiind nemţeşte.* Era vorba ca el acuma să iee lecţii particulare de la d-l Dr. Pohl. Şi aceasta era greu tot din cauza necunoaşterei suficiente a limbei germane, limba lecţiilor. Dar d-l Dr. Pohl i-a dat d-lui Bârsan să studieze un rol din o piesă, rugându-l că după ce va fi studiat subiectul acela să se prezenteze la dânsul, ca să vadă atunci ce e de făcut. Iar d-l Bârsan nu s'a mai prezentat la d-l Dr. Pohl.

Comitetul pentru anul şcolar 1904/5 avea să ţină cont de: *dispoziţiile concluzului sus-amintit al adunărei generale din Brad şi de învăţămintele celor petrecute în Berlin.* Adunarea generală *pretindea ca să i-se prezenteze atestate despre studiile şi cursurile urmate de bursieri;* experienţele din Berlin ne arată, că *dacă nu ştii limbile străine*, şi încă foarte bine, *nu poţi face studii în arta dramatică, nici în şcoale speciale, nici prin cursuri particulare de ale maeştrilor străini.*

De toate acestea, precum şi de faptul, că d-l Bârsan nu ştie nici nemţeşte nici franţuzeşte, nici italieneşte, a fost nevoit să ţină cont comitetul, când a venit vremea să se hotărască asupra locului unde să facă studii d-l Bârsan în anul 1904/5. Aşa s'a ajuns de acord asupra planului cu teatrul naţional din Bucureşti. *Toate s'au făcut însă în bună înţelegere şi consfătuire sinceră cu d-l Z. Bârsan.* Comitetul căuta să-l informeze despre toate, în mod sincer, să nu se supere, căci îi aprecia talentul, cu care avea să se facă de folos neamului. De aceea şi-a şi dat toată silinţa să-l ţină în serviciul societăţii. Se înţelege peste principiul responzabilităţii nu putea trece. Nu au urmat nici după aceea însă relaţiuni încordate între comitet şi d-l Z. Bârsan. Şi cred că nici acum nu vor urma; nici împrejurarea clarificărilor acestora nu poate provoca între oameni serioşi şi sinceri supărări. Este evident, că cu această ocaziune nu-şi face nime doar plăcerea de a cârti, ci se răspunde numai îndatoririi de a desluşi o chestiune, în folosul instituţiunei noastre culturale, a societăţii pentru fond de teatru român.

Comitetul n'a încetat a nutri speranta, că d-l Bârsan se va hotărâ să între iarăşi în serviciul societăţii.

Subscrisul i-a şi propus tocmai înainte de a pleca în Italia, ca să revină ia-

---

la fund de mare, care era pe acolo aproape de cinci metri, ca să cauţi banul aruncat.

Buciumul vaporului sună odată şi a doua oară... Maşina se pune în mişcare de-odată... Se aude scuturatul unui lanţ. Este lanţul, ce ridică ancora dela fund. Când zuruitul încetă se porneşte vaporul. Motorul îşi începe lucrarea... O emoţiune ne cuprinde şi în inima noastră: Suntem în clipa neobicinuită, în clipa în care călătorul se lasă în braţele şi soartea mării şi a valurilor ei.

Dar aci nu era de temut. Marea era în odihnă. Un vânt lin se juca cu undele-i neastâmpărate. Pornirăm, când pe dinaintea noastră vedem trecând o luntru. In ea se aflau vre-o zece marinari. Vâslau cu putere şi înaintau repede spre vapoarele de războiu, ce le vedeam în faţa noastră, ferecate numai în fer. Erau mari şi impunătoare. Deasupra fâlfăiau întinse pe frânghii multe steaguri albe, unele rupte în două, altele ca cu două mâneci. Erau de sigur trofeele din răsboiul cu cenuşa Vezuvului. Bordurile lor mişunau de oameni. Intrebai pe unul despre aceste vapoare de războiu şi-mi spuse, că ele sunt venite din Gaëta, cu prilejul erupţiunei la Neapole.

Unii dintre consoţii mei studenţi se duseră către capătul de dinainte al vaporului. Priveau cu plăcere în jos la muchia, care tăia valurile stropind spume. Venea câte-odată un val mai mare şi atunci ne clătinam mai tare, iar stropi de undă cădeau pe cei dinainte. Şi veni odată un val puternic de-mi boteza binişor pe unul dintre consoţi, care din norocire avea pardesiu. Râdeam cu hohot. Işi mai făceau petrecanie ţinându-se de funiile de fer ale catargului şi trăgând, când se pleca vaporul, ca să pară că ei îl clatină.

Sufla un vânt rece şi cu toate că aveam pardesiurile pe noi, mulţi sgriburau de frig. Ei de mândru ce mă simţeam deasupra valurilor lăsam să-mi bată vântul pe cămaşa de pe piept. Se uitau unii şi se mirau de mine, că nu mi-e frig.

Aveam la mine şi camera fotografică, luasem deja mai 'nainte Vezuviul, ce se zăria în depărtare printre norii de cenuşe. Prinsem pe placă şi vapoarele de războiu şi mă îndemnasem se fotografiez şi familia domnişoarei. O şi făcui.

Aşa bătuţi de vântul rece am ajuns pe la miază-zi la insula Capri.

(Va urma).

răşi la societate. D-l Bârsan însă şi acum e de părerea, ca să joace teatru numai cu trupă de actori. In baza aceasta contemplează un plan: să-şi formeze o trupă, cu care un anumit timp în fiecare an să deie reprezentaţiuni în diferite locuri de la noi şi societatea pentru fond de teatru să-i voteze, o anumită subvenţiune. Iam reflectat, că eu mai bine m'aşi bucura văzându-l angajat sub drapelul societăţii; dar dacă domnia sa crede, că altcum e mai bine, să prezente comitetului planul şi cererea sa în scris şi sigur va afla la comitet o dreaptă apreciare.

Am discutat cu d-l Bârsan şi despre rugarea fraţilor Oraviţeni, publicată în ziare. Părerea mea particulară e următoarea:

Această rugare se prezentă în o formă de tot deosebită. De aceea ia oferă mari greutăţi din punct de vedere formal. Nu d-l Bârsan însuşi, care şi-ar fi spus şi planul şi condiţiile sub cari cere să i-se voteze ajutorul, ci alţi binevoitori subscriu şi prezentă rugarea.

Răspunderea, se înţelege după forma asta, rămâne esclusiv numai în sarcina comitetului. Dar acest comitet este un factor răspunzător în faţa unui organism. Comitetului i-s'a dat de adunările generale anumite norme, în planul de acţiune şi în concluze, de cari are să se ţină în activitatea sa, cum să şi cuvine, — căci e pus *să administreze o avere publică.* De tot ce face comitetul are să-şi dee samă în adunările generale.

De o eventuală întroducere periculoasă de cazuri de precedenţă încă s'ar putea vorbi. N'ar putea urma şi din alte părţi adrese de felul acesta pentru alţii?! In ce situaţie n'ar ajunge comitetul?! Şi afară de aceasta mai e o greutate şi de altă natură. D-l Bârsan a beneficiat deja de ajutoare, de o bursă şi de alte adausuri din partea societăţii, sub anumite condiţiuni şi în baza unui revers, toate în vigoare şi azi. A fost absolvat de deobligământul către societate, dar cu rezerva impusă de § 7 din planul de acţiune, în privinţa restituirii sumei întrebuinţate ca stipendiu. Comitetul are deci încă îndatorirea să încaseze suma întrebuinţată ca stipendiu de d-l Bârsan. Să fim sinceri: aceasta nu se poate întâmpla în realitate. Sfinţenia legii însă rămâne. Această sfinţenie trebue să privească cel puţin pe comitet, dacă pe alţii nu! Iată că chestiunea se prezentează cu greutăţi şi sub acest raport şi trece chiar peste competenţa comitetului; în urmare ea ar fi de competenţa adunării generale, forul suprem, care poate şi da şi lua sfinţenia unor legi din cele ce îndrumează mersul vieţii al societăţii pentru fond de teatru român. Comitetul trebue să lucreze ca orice comitet pus să chivernisească avere publică şi să conducă afaceri comune după norme şi principii, cari reprezintă binele din un punct de vedere mai înalt si nu din cel al intereselor individuale.

Cu aceste constatări şi lămuriri am ţinut să limpezesc, în faţa publicului românesc, o chestiune, care s'a tractat de repeţite ori, tot în public, fără a se fi avut informaţiunile reale.

Braşov, 12/25 Ianuarie 1907.

Dr. Iosif Blaga,
secretarul societăţii pentru fond de teatru român.

ŞTIRILE ZILEI.

— 17 (30) Ianuarie.

Un dar al regelui Carol. Regele Carol a dăruit primului regiment de dragoni din Hanovra Nr. 9, »Regele Carol al României«, o păreche de tobe de argint în valoare de 13.000 mărci. Se ştie că regele este de curând numit comandant al aceluiregiment.

In şedinţa de eri a conziliului comunal s'a încredinţat cu executarea lucrărilor pentru canalizarea oraşului societatea pe acţii de granit din Kissebes, care a oferit 994·390 cor. Amănunte vom da în numărul de mâne.

Procese de presă. D-lui Sever *Bocu*, redactorului »Tribunei«, s'a înmanuat eri actul de acuză al parchetului din Oradea-mare pentru un articol apărut în nrul 102 din anul trecut, sub titlul »Politica românească«, scris de d-l I. Slavici. In contra acuzei s'a dat recurs prin d-l advocat Dr. I. Marşieu.

La 5 Februarie se va pertracta la Cluj procesul d-lui Vasile E. *Moldovan*, pentru trei articoli din revista »Orizontul« şi un articol din »Libertatea«, în cari procurorul a descoperit delictele agitaţiei şi răsvrătirei contra Maghiarilor.

Tot la Cluj se va pertracta la 11 Februarie procesul preotului Simion *Zehan* din Breţcu pentru un articol din »Unirea«.

Impăratul Germaniei Wilhelm II., a dat, cu ocazia serbării zilei sale natale, ordin ministrului de justiţie, ca procesele de lesa majestate să se intenteze numai acelor persoane cari din răutate sau din intenţie duşmănoasă atacă persoana împăratului sau pe vr'un membru al casei imperiale.

Prelegeri economice pentru popor. Comitetul central al »Asociaţiunii« a luat dispoziţii, ca în anul 1907 să se ţină prelegeri economice în 27 despărţăminte ale »Asociaţiunii«.

Concertul Adele Umling. Miercuri în 6 Februarie n. va concerta în sala cea mare dela »Gewerbeverein« cântăreaţa de concerte, d-şoara Adele *Umling* din Bucureşti, acompaniată fiind de d-l director de muzică R. Lassel. Bilete de întrare se pot cumpăra din librăria W. Hiemesch. Recensentul muzical al revistei bucureştene »Viaţa Literară« scrie următoarele:

»D-ra Adela Umling, o foarte bună absolventă a clasei de cânt a d-rei Carlota Leria, a dat la Liedertafel un concert, în care am putut preţui ca şi altă dată frumoasele calităţi ale unei voci de soprană, cu o emisiune sigură şi cu note limpezi şi însufleţite. Tinăra cântăreaţă a cântat mai multe »lieduri« de Schumann, Weingartner, Bungert arătând bunele sale mijloace de interpretare cum şi calităţile unei voci rare cu un timbru strălucitor, care îi dă dreptul să cugete la o desăvârşire firească, fiind şi un viitor ales element pentru opera noastră naţională.

Greva culegătorilor-tipografi din Sibiiu. In urma decretărei grevei din partea culegătorilor-tipografi, angajaţi în tipografiile din Sibiiu, n'a putut să apară ziarul »Sieb. D. Tagblatt«. Pentruca abonaţii acestei foi să primească totuşi cel puţin ştirile cele mai nouă din lume, redacţiunea tipăreşte zi de zi cu maşina de scris câte o pagină, care conţine telegramele mai nouă. Aceste pagini ne-au sosit şi nouă. Cu privire la isbucnirea grevei iată ce comunică redacţia ziarului »Sieb. D. Tgbltt«: Pe neaşteptate şi, pe cât suntem informaţi, absolut nemotivat a isbucnit în Sibiiu o grevă a culegătorilor; deoarece proprietarii de tipografii sunt ferm decişi, a nu ceda pretenziunilor neîndreptăţite ale culegătorilor, e posibil, ca greva să fie de o durată mai lungă. In timpul acesta foaia noastră nu va putea să apară, decât în formatul acesta«.

Reuniunea femeilor rom. gr. or. din Făgăraş şi jur invită la petrecerea de dans ce se va aranja Dumineca, în 10 Februarie 1907 st. n. în sala hotelului »Lauritsch« în Făgăraş. Pentru comitetul reuniunei: Eugenia Dr. Turcu, preşedintă. Ana Dr. Motoc, cassieră. Ioan Berescu, secretar. Comitetul aranjator: Dr. Nicolae Şerban, preşedinte. Dr. Ioan Şenchea, Dr. Titu Perţia, Dr. Octavian Vasu, Dr. Hariton Pralea, Dr. Liviu Pandrea, Aurel Pinţia, Dr. Camil Negrea, Dr. Emil Pop, Mateiu C. Jiga. Emil Bota, Dr. Traian Pop, Augustin Şimonca, Dr. George Ganea, Ionel Motoc, Iuliu Cârje, Constantin Toma, Ioan Nan, Alexandru Vasu. Bilete de întrare: de persoană 2 cor., de familie 5 cor. Galeria: de persoană 2 coroane. Oferte marinimoase se primesc cu mulţumită şi se vor publica.

Un ucigaş grec. Din Salonic se anunţă că grecul Constantinos, care a ucis pe învăţătorul român Marcu, a fost osândit la moarte de tribunalul extraordinar.

Incident la graniţa sârbo-bulgară. Din Sofia se anunţă, că grănicerii sârbi au omorît pe cetăţeanul bulgar Spasov, care voia să treacă graniţa în Serbia, sub motiv că ar fi un vestit contrabandist. Comandantul corpului de grăniceri bulgari, fiind învitat să asiste la autopsia cadavrului, i s'a refuzat trecerea de către autorităţile sârbeşti.

Cauzele înfrângerei social-democraţiei germane.

— Un articol al lui Jaurès. —

Jaurès arată în »Humanité« cauzele înfrângerei suferite de social-democraţia germană. Alegerea din 1903 spune Jaurès, nu prezinta o imagine a adevăratelor forţe, de care dispune social-democraţia germană. Alegerile de atunci s'au făcut imediat după votarea tarifului vamal şi din această cauză candidaţii socialişti au obţinut şi voturile multor alegători, cari nu erau socialişti, ci numai partizani ai libertăţei comerţului.

In Saxonia victoria social-democraţiei a avut drept bază un alt motiv. Din cauza afacerei de pe atunci în jurul princesei moştenitoare, era la ordinea zilei o mişcare anti-dinastică, care a adus în tabăra socialistă mulţi inşi, cari nu erau partizani ai ideilor socialiste.

Marea victorie din 1903 a fost numai aparentă şi pe baza ei nu putea fi judecată adevărata forţă a social-democraţiei germane.

De atunci, poate şi sub impresia marei victorii, s'a pornit în Germania o puternică mişcare anti-socialistă. Mişcarea a fost poate alimentată şi de faptul că mulţi au fost înşelaţi în aşteptările lor, de către partidul social-democrat, care dispunea atunci de 80 de membrii în parlament, fără ca vre-unul din ei să fi întreprins o acţiune politică deamnă de remarcat în politica Germaniei.

In actualele alegeri socialiştii germani au fost părăsiţi de toţi aceia, cari numai în mod accidental şi pentru moment au întrat în tabăra social-democraţiei.

Social-democraţia germană a pornit de data asta lupta numai cu propriile ei forţe, şi căderea ei este numai o aparentă înfrângere.

Adevărul este că armata social-democrată s'a prezentat în întregime pe câmpul de luptă la actualele alegeri.

ULTIME STIRI.

Budapesta. 29 Ianuarie. Azi la discusiunea asupra proiectului de lege despre budgetul statului pe 1907, după raportorul Hoitsy, a luat cuvântul deputatul

Dr. **Mihail Polit**, care a zis că în Ungaria trebue să se pună cea mai mare greutate pe politica interioară, din care trebue eliminat şovinismul. Cele susţinute de contele Andrassy în discursul său din Noemvrie, relativ la chestiunea naţionalităţilor, nu corăspund principiilor unei politice de stat adevărate şi bune, dar nici cerinţelor practice. (Reprobări şi sgomot.)

Face o reprivire asupra nizuinţelor naţionalităţilor, cărora li-se impută tendinţe centrifugale duşmane statului. Dacă naţionalităţile ar fi avut aceste tendinţe, Ungaria de mult nu mai exista.

Ne tot veniţi cu România şi cu soartea Maghiarilor de acolo. Dar acolo sunt numai câteva zeci de mii de Maghiari faţă cu 5 milioane. In Ungaria guvernele tractează cu naţionalităţile, cum se tratează în Prusia cu Polonii. Astfel ministrul de culte ungar s'a învoit să dea subvenţiune prof. de religiune sârb dela gimnasiul sup. de stat din Chichinda mare numai sub condiţiunea, ca să predea religiunea în limba maghiară. In Ungaria ar trebui să fie tratate naţionalităţile ca în Elveţia. Rassa maghiară ar trebui să preţuiască nisuinţele drepte ale naţionalităţilor, iar nu să umble a le omorî cu uneltirile ei şoviniste. Nu primeşte proiectul de budget nici el, nici partidul, în numele căruia vorbeşte. (Aprobări pe băncile naţionaliştilor).

Deputatul **Dr. Aurel Vlad** impută guvernului, că e reacţionar, deoarece a luat în program asuprirea pressei, urcarea contingentului de recruţi şi sporirea geandarmilor. Continuând spune că nu se poate tăgădui, că guvernele vor trebui să se ocupe în viitor cu cestiunea naţionalităţilor. (Voci: *In Ungaria nu esistă cestiune de naţionalitate*). Viitorul statului ungar zace în resolvarea chestiunei naţionalităţilor. Partidului naţionalist nu-i pasă, dacă se va şterge legea naţionalităţilor, vom avea astfel o minciună mai puţin (*Mare sgomot.* Wekerle: *Cum se poate afirma, că o lege este o minciună? Ce vorbă e asta?* Preşedintele: *Indrum la ordine pe dep. Vlad.*)

Vlad (continuând) Ar fi o politică de sinucidere, dacă cei 8—9 mil. Maghiari ar voi să stăpânească această ţară fără concursul naţionalităţilor. Cu politica aceasta veţi nimici nu numai independenţa ţării ci şi dreptul ei de existenţă pentru viitor (Zgomot) Nu primeşte budgetul.

Budapesta, 30 Ianuarie. Majoritatea membrilor partidului kossuthist au condamnat în consfătuirea de eri procederea deputaţiunei, cari s'a presentat la Kossuth în afacerea Polonyi. După o desbatere mai lungă s'a luat cu majoritate de voturi decisiunea, că partidul independist, recunoscând meritele lui Polonyi, declară că aşteaptă cu linişte (?!) sentinţa tribunalului în procesul Polonyi-Lengyel.

Budapesta, 30 Ianuarie. Comisia de incompatibilitate a dietei a absolvat pe deputatul C. Burdea de acusele ce s'au ridicat de către deputatul Vlad în afacerea de gescft Burdea-Birăuţiu.

Budapesta, 30 Ianuarie. Semioficiosul „Magyar Tudosito“ e informat, că *clubul român a învitat câte 2 ziarişti din Paris, Viena şi Bucureşti să asiste la alegerea din Bocşa, ca să se convingă de „curăţenia“ alegerei dietale ce se va face aici.*

Viena, 30 Ianuarie. Foaia oficială publică *sancţionarea nouei legi electorale şi disolvarea parlamentului austriac.*

Viena, 30 Ianuarie. Un buletin anunţă, că starea lui Dr. Lueger nu inspiră mari îngrijiri, dar că i-se prescrie dietă şi linişte.

Bucureşti, 30 Ianuarie. Primarul Cantacuzino şi soţii săi au fost primiţi eri la amiazi la gară cu mari ovaţiuni.

Saarbrücken, 30 Ianuarie. *Până seara au fost scoase 160 de cadavre, 24 lucrători grav răniţi şi 56 mai uşor.* O nouă înfiorătoare explozie a avut loc în aceeaşi clipă, când o trupă de salvare compusă din 150—200 oameni se scobori în mină. *Trupa de salvare este pierdută.* După această a doua explozie, întreaga mină a fost cuprinsă de flacări.

Saarbrücken, 30 Ianuarie. In mod oficial s'a stabilit că Luni dimineaţa s'au coborît în total în mina Reden 400 de lucrători. Din fericire 700 de oameni au întârziat şi-şi datoresc viaţa numai acestei întâmplări. Numărul morţilor nu e încă stabilit, dar nu trece probabil peste 180.

Petersburg, 30 Ianuarie. După rezultatele alegerilor mandatarilor muncitorilor şi ţăranilor cunoscute până acum, au fost aleşi 2927 mandatari, dintre cari 1167 ai dreptei iar restul amestecaţi. Printre ceilalţi sunt 48 de cadeţi. Intre toţi aleşii sunt 667 preoţi ortodocşi. In provincia Orel au fost aleşi 394 mandatari, dintre cari 40 membrii ai dreptei, iar 296 amestecaţi. In provincia Kiew au fost aleşi 510 mandatari, dintre cari 298 membrii ai dreptei iar 222 amestecaţi.

Bibliografie.

„Călindarul Minervei“ cunoscut publicului prin varietatea lui şi escelenta redigeare a apărut deja şi se vinde cu 1 cor. 25 bani la tipografia şi librăria A. Mureşianu plus 20 bani porto.

A apărut în institutul grafic Minerva **„Două neamuri“** de Sandu Aldea cu cuprinsul următor: Un ârândaş, Despărţire, La ţară, Acasă, Tinereţe, Nepotul lui Mihai s, Seri de iarnă, Invrăjbiţii, O afacere, La oaste, Alte învoieli, Singură, Secetă Pierzanie, Ogorul strămoşesc. Preţul 1 cor. 50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureşianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Ianuarie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%.	114 30
Renta de corone ung. 4% . . .	95 65
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2$%	84 60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	95 75
Bonurî rurale croate-slavone . . .	96 10
Impr. ung. cu premiî	202 50
Losurî pentru reg. Tiseî și Seghedin	153 30
Renta de hârtie austr. $4^2/_{10}$ . . .	99.15
Renta de argint austr. $4^2/_{10}$ . . .	99 15
Renta de aur austr. 4%	117 25
Renta de corone austr. 4% . . .	99 25
Bonurî rurale ungare $3^1/_2$% . . .	89.25
Losurî din 1860	157 —
Acțiî de-ale Băncei ung. de credit	1781.—
Acțiî de-ale Băncei austr. de credit	835 50
Acțiî de-ale Băncei austro-ung. .	688 25
Napoleondorî.	19 08
Mărcî imperiale germane . . .	117 42
London vista	240.87 $^1/_2$
Paris vista.	96.25 $^1/_2$
Note italiene	95.50

Cursul pieței Brașov

Din 30 Ianuarie n. 1907.

Bancnote rom.	Cmp.	18.86	Vênd.	18 94
Argint român	„	18.80	„	18.84
Napoleondori.	„	19.06	„	19 10
Galbeni	„	11.20	„	11.45
Mărcî germane	„	117.20	„	117 30
Lire turcescî	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%		101.—	„	102
Ruble Rusescî	„	2.53	„	[illegible]

„RIUREANA",

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Cap-Mănăstur.

Convocare.

Prea stimații acționari ai institutului de credit și economii „RIUREANA", societate pe acții, Vă învită la a

VIII-a adunare generală ordinară,

care să va ținea **la 19 Februarie 1907 la 10 oare din zi**, în localitatea institutului.

Programul adunării:

a) Raportul direcțiunei;

b) Raportul comitetului revisor asupra esaminării conturilor anuali a bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului curat;

c) Statorirea bilanțului anual și fixarea dividendelor;

d) Alegerea alor 3 membrii în direcțiune, în sensul §-lui 29 din statute;

e) Alegerea comitetului revisor pe un period nou de 3 ani;

f) Determinarea scopului spre care este a-se întrebuința, la propunerea direcțiunii suma amintită în §. 53 l. g.;

g) Esmiterea alor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale;

h) Eventuale propuneri făcute din partea Direcțiunei, făcându-să acționarii atenți la prescrierile §-lui 19 din statute.

Cap.-Mănăștur, la 21 Ianuarie 1907. **Direcțiunea.**

NB. §. 18. La adunarea generală au vot numai aceia acționari, cari cu cel puțin jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor, și ca atari cel puțin cu 2 oare înainte de adunarea generală a depus la direcțiunea institutului acțiunile lor, eventual documentele lor de plenipotență.

CONTUL BILANȚULUI.

Nr. cărții princ.	ACTIVE:	Cor.	fil.	Nr. cărții princ.	PASIVE:	Cor.	fil.
60	Cont. Cassa în numărar	3989	16	1	Conto. Capital social	100000	—
6	„ Escompt Camb.	135596	94	4	„ Deposit fructif.	306793	87
8	„ Imprumuturi pe obligațiuni .	362536	92	21	„ Reescompt	91387	40
9	„ Imprumuturi pe hipotec. . .	64149	40	30	„ Căsile instit.	3000	—
25	„ Spese de fond.	405	—	31	„ Fond de rezervă	32550	50
29	„ Mobiliar	899	10	32	„ Fond spec. de rezervă . .	1592	60
30	„ Căsile Institut.	13000	—	33	„ Fond de penziune . . .	8900	76
38	„ Chirie restant.	15	—	34	„ Fond cultural	6388	60
51	„ Effecte	1901	82	48	„ Sallare nerid.	5	—
				49	„ Dividendă neridicată . .	157	70
				54	„ Impr. hip. cedat	2900	—
					„ Contribuțiuni	1500	—
					„ Interese transitoare . . .	8949	88
					Profit curat	18367	03
		582493	34			582893	34

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI.

Nr. cărții princ.	EȘITE:	Cor.	fil.	Nr. cărții princ.	INTRATE:	Cor.	fil.
19	Cont. Spese de proces	1470	60	10	Cont. Inter. la hipot.	4423	45
20	„ 10% ștergere din spesele de fond.	45	—	11	„ „ camb.	9599	86
				13	„ „ oblig.	27585	52
29	„ 10% ștergere din mobiliar .	99	90	15	„ Penale	2117	14
35	„ Interese la dep. fructificare	17426	80	17	„ Tipar	35	46
39	„ Spese de birou	968	75	19	„ Spese de proces	1678	31
42	„ Contribuțiuni	3546	10	28	„ Diverse	12195	47
43	„ Inter. la reesc. camb. . .	5963	03	38	„ Chirie	127	—
48	„ Sallare	9875	—				
	Profit curat	18367	03				
	Suma . .	57762	21		Suma . .	57762	21

Capolnoc-Mănăstur, la 31 Decemvrie 1906.

Dr. Vasiliu Lucaciu m. p., președinte. *Ioan Filip* m. p., v.-președ. *George Petrovan* m. p., director executiv. *Ioan Dragomir* m. p., cassar.

Alesiu Stupar m. p., secretar-comptabil. *Teodor Medan* m. p., comptabil.

Stefan Bîrle m. p., *Ioan Petrovan* m. p., *Vasiliu China* m. p., *Vasiliu Mihalca* m. p., *Avacom B. Hangea* m. p.

Bilanțul prezinte precum și contul profitului și al perderilor confrontându-le cu cărțile principale și auxiliare ale institutului conduse în cea mai perfectă ordine — le-am aflat conform și esact.

Capolnoc-Mănăstur, la 22 Ianuarie 1907.

Vasiliu Muste m. p., președinte. *Nicolau Lupan* m. p., *Iuliu Șurani* m. p., *Aurel Greblea* m. p.,

Alesandru Simon m. p., *Sigismund Lengyel* m. p., membrii în comit. de supraveghiere.